

Sygn. akt II CSK 261/19

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa Państwowego Gospodarstwa Wodnego
Wody Polskie w W.
przeciwko "C." Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 7 listopada 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 10 grudnia 2018 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od "C." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w W. kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 10 grudnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelacje obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w S. z 8 czerwca 2018 r. w sprawie z powództwa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w W. przeciwko „C.” spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oraz orzekł o kosztach procesu.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła pozwana spółka. Wskazała na naruszenie art. 483 § 1 w zw. z art. 353¹ k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

4. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji

czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

5. Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Podała, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna, ponieważ Sąd Apelacyjny dokonał błędnej wykładni art. 483 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że określenie w umowie kary jako „kary za zwłokę”, bez jej górnego limitu czy limitu czasowego powoduje, że uzgodnienie o karze umownej jest skuteczne. Zdaniem skarżącej wyrok Sądu Apelacyjnego podważa utrwaloną linię orzecniczą Sądu Najwyższego dotyczącą kar umownych wskazującą, że strona umowy musi znać maksymalną wartość kary umownej w chwili podpisywania umowy.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się również, że dla stwierdzenia, że w sprawie wystąpiła przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 września 2013 r., III SK 4/13, niepubl.).

6. Skarżąca nie przedstawiła dostatecznych argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Podała, że Sąd Apelacyjny zastosował normę art. 483 § 1 k.c. wbrew utrwalonemu orzecznictwu Sądu Najwyższego, nie wskazała jednak na konkretne orzeczenia oraz na rozbieżności między poglądami w nich wyrażonymi a zaskarżonym wyrokiem. Analiza przytoczonego w skardze wyroku z 9 listopada 2018 r. (IV CSK 640/17, niepubl.) nie wskazuje na takie rozbieżności. Natomiast wbrew twierdzeniom skarżącej, w orzecznictwie i w doktrynie jednoznacznie wskazuje się na dopuszczalność naliczenia kary umownej według stawki dziennej, bez konieczności określenia w umowie końcowego terminu naliczenia kary lub ustalenia jej kwoty maksymalnej (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 28 czerwca 2017 r., IV CSK 525/16, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., I CSK 506/15, niepubl.). Nie można więc przyjąć, że skarżący wykazał sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

7. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

as]

jw